Raadsvoorstel

Zaaknummer	:	1068194
Raadsvergadering	:	1 april 2025
Onderwerp	:	Vaststelling Beleidsdocument grote windmolens (zoekgebied K)
Collegevergadering	:	4 februari 2025
Portefeuillehouder	:	Wethouder J. van der Noordt
Steller	:	Gert Hans tel. : 0545-250250 Team Dienstverlening omgeving B

Te nemen besluit

1. het “Verslag van de ter inzage legging van het ontwerp-Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland)” vaststellen;
2. het “Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland)” vaststellen, dit met inbegrip van de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-beleidsdocument;
3. de vaststelling op de gebruikelijke manier bekendmaken (publicaties, digitale beschikbaarstelling) en meedelen aan de indieners van de zienswijzen, waarbij wordt aangegeven dat de bekendmaking niet eerder plaatsvindt dan de bekendmaking van uw besluit over het vaststellen van een verordening over Lokaal Eigendom zoals bedoeld in de Energiewet, maar wel voor het in werking treden van de nieuwe landelijke normen voor windturbines.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Op 14 mei 2024 besloot u om het ontwerp-Beleidsdocument grote windmolens (zoekgebied K) ter inzage te leggen. Daarop heeft het ontwerp-Beleidsdocument van 23 mei tot en met 3 juli ter inzage gelegen in de gemeentehuizen van Oost Gelre en Berkelland en is het digitaal beschikbaar gesteld via onder meer de beide gemeentelijke websites en de digitale gemeentelijke publicatiebladen. Over het ontwerp-Beleidsdocument zijn 25 zienswijzen ingediend en heeft het Waterschap Rijn en IJssel een advies afgegeven. Deze zijn samengevat en beoordeeld in het verslag van de ter inzage legging. Daarin is aangegeven of de zienswijzen en het advies aanleiding geven tot aanpassingen of aanvullingen ten opzichte van het ontwerp-Beleidsdocument. Ook benoemt het verslag een aantal ambtshalve aanpassingen vanwege actuele ontwikkelingen op het niveau van wetgeving. De inhoud van het verslag en de voorgestelde aanpassingen in de tekst van het beleidsdocument zijn afgestemd met de gemeente Oost Gelre.

Het nu voorliggende voorstel richt zich op de definitieve vaststelling van het beleidsdocument. Daarbij maakt het verslag van de ter inzage legging, en daarmee ook de beoordeling van de zienswijzen en het advies, als bijlage van het beleidsdocument onderdeel uit van de motivering van de daarin opgenomen beleidskaders voor het realiseren van grote windmolens in zoekgebied K.

Argumentatie

1. **het Verslag van de ter inzage legging vaststellen**;
   Het ontwerp-Beleidsdocument heeft van 23 mei tot en met 3 juli 2024 voor iedereen ter inzage gelegen. In die periode zijn 25 zienswijzen ingediend en heeft het Waterschap Rijn en IJssel een advies afgegeven over het meewegen van de waterbelangen. De zienswijzen en het advies zijn samengevat en beoordeeld in een verslag van de ter inzage legging. Door dit verslag vast te stellen als onderdeel van uw besluit over de vaststelling van het beleidsdocument.

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

2. **het "Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland) vaststellen, dit met inbegrip van de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-beleidsdocument;**
   Met het vaststellen van het beleidsdocument worden randvoorwaarden gesteld voor de ontwikkeling van windinitiatieven in het gemeentegrensoverschrijdende zoekgebied K. Wanneer het beleidsdocument in beide gemeenten op dezelfde manier wordt vastgesteld, dan ontstaat de situatie dat de samenwerking in dit proces heeft geleid tot een gelijkluidend beleidskader dat zich vooral richt op ruimtelijke aspecten. De kaders voor financiële participatie en lokaal eigendom komen daarbij aan de orde bij een voorstel over een verordening Lokaal Eigendom dat op korte termijn aan beide gemeenteraden wordt voorgelegd;

3. **de vaststelling bekendmaken en meedelen aan de indieners van de zienswijzen**
   Een beleidsregel treedt pas in werking nadat deze op de wettelijk voorgeschreven wijze is bekendgemaakt in het Gemeenteblad en digitaal beschikbaar is gesteld. Verder moet de bekendmaking ook worden meegedeeld aan degenen die zienswijzen indienden over het ontwerp-beleidsdocument. Dit alles wordt verzorgd via de gebruikelijke publicaties, digitale beschikbaarstelling en brieven aan indieners van zienswijzen (deze brieven worden zo snel mogelijk na uw besluit verstuurd). Daarbij vindt de bekendmaking niet eerder plaats dan de bekendmaking van uw besluit over het vaststellen van een verordening over Lokaal eigendom zoals bedoeld in de Energiewet, maar wel voor het in werking treden van de nieuwe landelijke normen voor windturbines (Besluit windturbines leefomgeving).

Kanttekeningen en risico's

- Het opstellen van een beleidsregel voor het plaatsen van windmolens in zoekgebied K wordt gedaan zodat de gemeente tijdig kaders kan stellen voor eventueel binnenkomende initiatieven. Daarbij is van belang dat het provinciebestuur recent heeft herhaald dat zij de realisatie van windinitiatieven gaat overnemen als gemeenten geen stappen in die richting zetten. Verder is het beleidsdocument zowel qua inhoud als qua proces samen met de gemeente Oost Gelre voorbereid vanuit de wens om zoveel mogelijk als één overheid op te treden in dit gemeentegrensoverschrijdende zoekgebied.
  Op 28 mei 2024 heeft u de Omgevingsvisie Berkelland vastgesteld. Hierin staat dat de gemeente in het kader van de energietransitie de realisatie van grote windmolens wil faciliteren in zoekgebied K. Het vast te stellen beleid sluit daarmee aan op de hoofdlijn van het beleid voor de fysieke leefomgeving zoals dat op dat punt is verwoord in de gemeentelijk omgevingsvisie.
- Dit voorstel richt zich op het vaststellen van de beleidsregel. Tegen een besluit tot vaststelling van een beleidsregel kan geen beroep worden ingesteld. Wel kan een beleidsregel juridisch worden beoordeeld bij eventuele beroepsprocedures over besluiten die op basis van de beleidsregel worden genomen (de zogenaamde 'exceptieve toetsing').

Financiën
Het vaststellen en bekendmaken van deze beleidsregel heeft geen financiële gevolgen of risico's.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Dit voorstel heeft geen directe inhoudelijke relatie met het VN-verdrag voor de rechten van de mens en/of de inclusie-agenda.

Duurzaamheid
Dit voorstel sluit aan op uw besluiten van 14 mei 2024 en 22 februari 2022 en is onderdeel van het overkoepelende proces om een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstellingen met duurzame energie-opwek in Berkelland.

Communicatie
Het bekendmaken van een beleidsregel gebeurt op de gebruikelijke manier via publicaties in het Achterhoek Nieuw en het digitale Gemeenteblad. De vastgestelde beleidsregel wordt na deze bekendmaking voor iedereen digitaal beschikbaar gesteld en treedt daarmee in werking. Daarbij wordt er voor gezorgd dat het beleidsdocument pas in werking treedt na of tegelijkertijd met het in werking treden van de gemeentelijke verordening over lokaal eigendom en voor het in werking treden van de nieuwe landelijke normen voor windturbines.

Degenen die zienswijzen indienden over het ontwerp-beleidsdocument worden geïnformeerd over uw besluit en over uw beoordeling van de zienswijzen. Dit alles wordt ambtelijk verzorgd en gebeurt in afstemming met de gemeente Oost Gelre zo snel mogelijk na uw besluit op dit raadsvoorstel (en dus voordat de beleidsregel in werking treedt).

Initiatief, participatie en rol gemeente
De gemeente heeft ten aanzien van dit voorstel zowel een initiërende als een besluitvormende rol. Het proces om te komen tot een gezamenlijk beleidskader voor zoekgebied K is samen met de gemeente Oost Gelre opgepakt. Daarbij is in zoekgebied K een uitgebreid participatieproces doorlopen waarbij de bewoners en direct omwonenden van zoekgebied K schriftelijk zijn geïnformeerd over de terinzagelegging van het ontwerp-beleidsdocument.

Planning en evaluatie
Uw besluit over de vaststelling van het beleidsdocument treedt in werking nadat het op de wettelijk voorgeschreven wijze is bekendgemaakt. Eventuele concrete windprojecten nemen we pas in behandeling nadat het beleid en de nieuwe landelijke normen in werking zijn getreden.

De Eerste Kamer heeft op 10 december 2024 ingestemd met de Energiewet. Deze opvolger van de Elektriciteitswet en de Gaswet treedt waarschijnlijk in werking op 1 juli 2025. Het is de bedoeling om het beleid pas in werking te laten treden nadat met het oog op de Energiewet ook een gemeentelijke verordening is vastgesteld over lokaal eigendom. Om die reden wordt de bekendmaking van de vaststelling van het “Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland)” uitgesteld tot na de vaststelling van de verordening over lokaal eigendom zoals die momenteel wordt voorbereid. Zowel het voorliggende beleidsdocument als de in voorbereiding zijnde verordening kunnen dan in werking treden voordat de nieuwe landelijke windturbinebepalingen in werking treden (waarschijnlijk ook 1 juli 2025).

Verder heeft de provincie Gelderland met ingang van 20 januari 2025 het ontwerp-milieueffectrapport over de herijking van haar provinciale windbeleid en de Regionale Energiestrategie (RES1.0) ter inzage gelegd. Het provinciebestuur verwacht dit milieueffectrapport medio 2025 te kunnen afronden om het daarna te kunnen gebruiken bij besluitvorming over het aanpassen van het provinciaal windbeleid aan de RES. Op dit moment is er nog geen zicht op de keuzes die het provinciebestuur daarbij gaat maken.

Alternatieven
Uw raadsbesluit van 16 februari 2022 is richtinggevend geweest voor het participatieproces, de ter inzage legging van het ontwerp-beleidsdocument en de beoordeling van de zienswijzen en het advies over het ontwerp-beleidsdocument.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. J. Jonker drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 1 april 2025

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 februari 2025;

overwegende, dat het wenselijk is beleidskaders vast te stellen voor het realiseren van grote windmolens in het gemeentegrensoverschrijdende zoekgebied K zoals dat is bepaald in de Regionale Energiestrategie Achterhoek (RES1.0) en in lijn met de op 28 mei 2024 vastgestelde Omgevingsvisie Berkelland;

dat hiervoor in samenwerking met de gemeente Oost Gelre is toegewerkt naar de opstelling van een “Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland)” en daarvoor een gezamenlijk participatieproces is doorlopen;

dat het ontwerp van het “Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland)” van 23 mei tot en met 3 juli 2024 voor iedereen ter inzage heeft gelegen en digitaal beschikbaar is gesteld en dit is bekendgemaakt via publicaties in het huis-aan-huisblad “Achterhoek Nieuws” en het digitale Gemeenteblad;

dat in deze bekendmakingen ook is aangegeven op welke manier iedereen zijn mening kon geven over het ontwerp-Beleidsdocument door het indienen van zienswijzen;

dat de tijdens de ter inzage legging binnengekomen zienswijzen en het eveneens binnengekomen advies zijn samengevat en beoordeeld in het “Verslag van de ter inzage legging van het ontwerp-Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland)” waarvan de inhoud onderdeel uitmaakt van de motivering van het besluit over de vaststelling van het beleidsdocument;

dat het bovengenoemde verslag van de ter inzage legging ook aangeeft of en in hoeverre de zienswijzen en/of het advies aanleiding geven tot het aanbrengen van aanpassingen of aanvullingen ten opzichte van het ontwerp-beleidsdocument en daarnaast ook de ambtshalve aanpassingen of aanvullingen vermeldt;

dat het voornemen bestaat om op korte termijn aan de gemeenteraad voor te leggen een besluit tot vaststelling van een verordening Lokaal Eigendom, dit vooruitlopend op het in werking treden van artikel 2.4 en artikel 6.12, derde lid van de Energiewet, waarbij in deze gemeentelijke verordening regels worden gesteld over lokaal eigendom bij de aanleg of uitbreiding van een grootschalige installatie voor de opwek van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen;

dat het Rijk toewerkt naar de vaststelling het Besluit windturbines leefomgeving dat nieuwe landelijke normen bevat voor windturbines en windparken, dat dit Besluit zal worden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Omgevingsbesluit (Ob) en uiterlijk op 1 juli 2025 in werking treedt;

gelet op de bepalingen in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en andere van toepassing zijnde wetten;

b e s l u i t:

1. het “Verslag van de ter inzage legging van het ontwerp-“Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland)”” vast te stellen, met inbegrip van de daarin opgenomen beoordelingen van de ingediende zienswijzen en het ingediende advies met bijbehorende (ambtshalve) aanpassingen of aanvullingen ten opzichte van het ontwerp-beleidsdocument;
2. het “Beleidsdocument grote windmolens (Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland)” vast te stellen, dit met inbegrip van de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-beleidsdocument;
3. te bepalen dat het onder 2. genoemde beleidsdocument in werking treedt na bekendmaking van dit besluit, waarbij deze bekendmaking niet eerder plaatsvindt dan de bekendmaking van het besluit van de gemeenteraad over het vaststellen van een verordening over Lokaal eigendom zoals bedoeld in de Energiewet, maar wel voor het in werking treden van de nieuwe landelijke normen voor windturbines (Besluit windturbines leefomgeving).

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 1 april 2025

de griffier, de voorzitter,

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Vaststelling Beleidsdocument grote windmolens (zoekgebied K)

Zienswijzen/adviezen over het ontwerp-beleidsdocument

Over het ontwerp-beleidsdocument werden 25 brieven met zienswijzen ingediend. In deze zienswijzen kwam een aantal thema's meerdere malen terug. Met het oog op de leesbaarheid van de het verslag zijn ze per thema beoordeeld. Daarbij is bij elke thematische beoordeling aangegeven op welke zienswijzen deze betrekking had. Wanneer zienswijzen daarnaast nog punten benoemden die niet in één van de thema's konden worden ondergebracht, dan is daarop bij de betreffende zienswijzen nog een aanvullende beoordeling gegeven. Per thema en per aanvullende beoordeling is aangegeven of de zienswijzen aanleiding geven tot aanpassingen ten opzichte van het ontwerp-beleidsdocument. In het verslag is op deze manier ingegaan op de volgende thema's:

- duurzaamheid / doelen behaald;
- alternatieve bronnen;
- RES-opgave: gemeente heeft keuze – rol provincie;
- zoekgebied K – besluit gemeenteraad Berkelland;
- landelijke normen (algemeen);
- gezondheidsrisico's;
- netcongestie;
- landschap;
- ecologie en weidevogels;
- laagvliegroute / oefengebied laagvliegen helikopters;
- waardevermindering woningen;
- business case / exploitatie;
- lokaal eigendom en financiële participatie;
- draagvlak / belangenafweging / participatieproces.

In de zienswijzen werd onder meer ingebracht dat het realiseren van windturbines niet langer nodig was voor het behalen van de doelen uit de Regionale Energiestrategie, dat er alternatieven bestaan voor het realiseren van windmolens in zoekgebied K en dat het onwenselijk is om in zoekgebied K hoge windturbines toe te laten. Daarover is in het verslag aangegeven dat het vast te stellen beleidsdocument voortbouwt op de besluitvorming zoals die al heeft plaatsgevonden rondom het thema windenergie, daarom dus niet gaat over de keuze òf de gemeenten daarvoor mogelijkheden willen bieden in zoekgebied K maar juist over de randvoorwaarden die de gemeenten daarbij willen stellen. De ingediende zienswijzen zijn ook in die context beoordeeld.

Verder kwam het advies van het Waterschap Rijn en IJssel neer op de vraag om in het definitieve beleidsdocument nadere informatie op te nemen over activiteiten die vergunningsplichtig zouden kunnen zijn volgens de Waterschapsverordening. Ook werd gevraagd om een aantal concrete aandachtspunten te benoemen uit de 'Handreiking windturbines waterkeringen' en om informatie op te nemen over de 'weging van het waterbelang' bij eventuele windinitiatieven. Dit advies is overgenomen door de aangeleverde informatie op te nemen in het beleidsdocument (paragraaf 5.2).

Uitvoering Motie M-24-07
In uw vergadering van 14 mei 2024 stemde u in met het ter inzage leggen van het ontwerp-beleidsdocument. Daarbij nam u motie M-24-07 aan. Aan de uitvoering van deze motie is onder meer vorm gegeven door het sturen van een brief aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het antwoord van de Minister op deze brief is met u gedeeld via de ingekomen stukken (raadsvergadering 3 september 2024). De Minister geeft daarin aan dat zij het zware belang van de

gezondheid van omwonenden deelt bij het vaststellen van nieuwe milieunormen voor windturbines. Overigens merken wij in aansluiting op uw motie M-24-07 op dat voor deze nieuwe landelijke windturbinebepalingen de voorhangprocedure bij het parlement wordt doorlopen voordat deze (naar verwachting op 1 juli 2025) in werking treden. Daarbij steekt de voorgestelde beleidsregel in op het toepassen van de strengste normen uit het uiteindelijke Besluit windturbinebepalingen leefomgeving om op die manier de belangen van omwonenden zo goed mogelijk te beschermen. Deze insteek sluit aan op amendement A-22-03 dat u aannam bij uw besluit van 16 februari 2022.

Verder loopt op landelijk niveau het wetgevingsproces voor de nieuwe Energiewet. Bij de behandeling daarvan heeft de Tweede Kamer via een amendement de mogelijkheid ingebouwd om een provinciale en/of gemeentelijke verordening vast te stellen met regels over lokaal eigendom bij installaties voor de opwek van hernieuwbare energie. De Eerste Kamer heeft op 10 december 2024 ingestemd met de Energiewet en deze treedt waarschijnlijk in werking op 1 juli 2025.
Deze nieuwe constructie onder de Energiewet biedt naar verwachting betere mogelijkheden voor het laten naleven van eisen over lokaal eigendom dan het stellen van beleidsregels. Om die reden streven wij na om op korte termijn een voorstel aan u voor te leggen over het vaststellen van een Verordening Lokaal Eigendom en om dat onderwerp niet verder uit te diepen in het nu vast te stellen beleidsdocument.
Tegelijkertijd willen wij voorkomen dat besluitvorming over grote windmolens gaat plaatsvinden voordat de nieuwe landelijke normen in werking zijn getreden en er gemeentelijke kaders zijn vastgesteld over Lokaal Eigendom. Dit willen wij bereiken door het nu voorliggende beleidsdocument pas in werking te laten treden nadat uw raad een besluit heeft genomen over de Verordening Lokaal Eigendom, maar wel voordat de nieuwe landelijke normen in werking zijn getreden. Dit kan worden verzorgd door daarmee rekening te houden bij de bekendmaking van uw vaststellingsbesluiten. Bij dit alles worden nieuwe concrete windinitiatieven pas in behandeling genomen na het in werking treden van de nu voorliggende beleidsregel, van de verordening Lokaal Eigendom en van de nieuwe landelijke normen voor windturbines.